07/05/2022

Μεσογαίας Νικόλαος: Τα τρία πράγματα που κατάφεραν να ξεπεράσουν οι Μυροφόρες γυναίκες

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μεσογαίας και Λαυρεωτικής

Με τίτλο «Θάμβος, έκσταση και φόβος» ο Μητροπολίτης Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ. Νικόλαος εξέδωσε το μήνυμά του για την Κυριακή των Μυροφόρων γυναικών, στο οποίο αναφέρεται στα τρία πράγματα που κατάφεραν να ξεπεράσουν οι γυναίκες, δηλαδή τον φόβο, την λογική, και το ότι δεν έχασαν την ελπίδα τους.

“Δεν έχασαν τις ελπίδες τους, δεν εκλογικεύτηκαν, δεν ορθολογίστηκαν, δεν φοβήθηκαν. Αγόρασαν τα αρώματα και μόλις πέρασε το Σάββατο έτρεξαν στον τάφο. Είχαν μέσα τους την καλή ανυπομονησία, τη σπουδή, την ανάγκη όσο το δυνατόν γρηγορότερα να πάνε να εκφράσουν τους πόθους της καρδιάς τους, την αγάπη τους, την προσήλωση και την αφοσίωσή τους στον Χριστό, χωρίς ταυτόχρονα να περιμένουν θαύματα η άλλα μεγάλα πράγματα· χωρίς να προσδοκούν την Ανάσταση –δεν χωρούσε στο μυαλό τους κάτι τέτοιο”, είπε

μεταξύ άλλων ο Σεβασμιώτατος.

Παρακάτω μπορείτε να διαβάσετε ολόκληρο το μήνυμα του Σεβασμιωτάτου:

Κυριακή των Μυροφόρων και μαζί με τον θαυμασμό μας γι' αυτές τις ευλογημένες γυναίκες υπάρχει ένα ερώτημα που ζητάει επίμονα την απάντησή του: Πως και γιατί οικονόμησε έτσι ο Θεός τα πράγματα, ώστε αυτές οι Μυροφόρες να είναι οι πρώτες που πληροφορήθηκαν το γεγονός της Αναστάσεως, οι πρώτες που διέδωσαν το μήνυμά της, οι πρώτες που έζησαν την εμπειρία του Αναστάντος;

Και όχι μόνον αυτό· ενώ οι μαθητές πληροφορήθηκαν από ανθρώπινα χείλη το μήνυμα της Αναστάσεως, αυτές είχαν την τιμή και την ευλογία να το δεχθούν μέσα από αγγελικές οπτασίες και αγγελικά χείλη. Τι ευλογία πραγματικά!

Ας δώσουμε λοιπόν λίγο χρόνο και ας κάνουμε μια μικρή προσπάθεια κάπως να διερευνήσουμε τις κρυμμένες πτυχές αυτού του ερωτήματος. Ας μελετήσουμε λίγο βαθύτερα και ας εντρυφήσουμε μέσα στο κήρυγμα της αγίας ζωής των μυροφόρων γυναικών, για να μπορέσουμε κι εμείς κάτι να οσφρανθούμε από το μύρο του μυστηρίου της ζωής τους.

Κλειδί στην όλη προσπάθειά μας, αφορμή στην εμβάθυνσή μας, αποτελεί μια πολύ μικρή λέξη που στο ευαγγελικό ανάγνωσμα της Κυριακής των Μυροφόρων επαναλαμβάνεται δύο φορές. Είναι μία λέξη που εκ πρώτης όψεως δεν έχει καμμιά ιδιαίτερη σημασία και θα μπορούσε κάλλιστα να περάσει απαρατήρητη.

Τη χρησιμοποιούμε όμως εδώ ως μια καλή αφορμή για να περάσουμε στο μήνυμα του Ευαγγελίου. Είναι η λέξη «γαρ», που θα πεί διότι. Λέγει σε κάποιο σημείο ο Ευαγγελιστής: «ην γαρ (ο λίθος) μέγας σφόδρα» (Μαρκ. ις΄ 4) –διότι ήταν πάρα πολύ μεγάλος ο λίθος.

Και στο τέλος, καθώς έφυγαν οι Μυροφόρες από το μνημείο, ξαφνιασμένες από την εμπειρία του γεγονότος, επαναλαμβάνει ο Ευαγγελιστής, ανεχώρησαν γρήγορα και σε κανένα δεν είπαν τίποτε· «εφοβούντο γαρ» (Μαρκ. ις΄ 8), διότι είχαν έναν έντονο εσωτερικό φόβο.

Είπα ότι η λέξη αυτή είναι μικρή και εύκολα κανείς την αντιπαρέρχεται. Όμως αξίζει εμείς να την προσέξουμε. Να δούμε το πως χρησιμοποιήθηκε στο Ευαγγέλιο και τι μεγάλα πράγματα μπορεί να μας αποκαλύψει. Μας βοηθεί να εισέλθουμε στο μυστήριο της υπερβατικής λογικής και του ιερού φόβου των μαθητριών.

Οι μυροφόρες γυναίκες είχαν καταφέρει να ξεπεράσουν τρία μεγάλα πράγματα, που κρύβονται σε αυτές τις προτάσεις. Το πρώτο ήταν αυτή η τόσο κοινή, τόσο συνηθισμένη κατάσταση της ψυχής· ο φόβος. Ας μεταφερθεί ο καθένας μας πολύ απλά στα γεγονότα των ημερών του

Πάθους, ας ζήσει για λίγο νοερά την έντασή τους, την αγριότητα, τη σκληρότητα και κακότητα που εκδηλώθηκε κατά την εξέλιξή τους.

Τότε εύκολα θα διαπιστώσει πόσο απόλυτα δικαιολογημένες ήταν οι Μυροφόρες να έχουν τον φόβο φυτευμένο στην καρδιά τους, τον φόβο των Ιουδαίων που είχαν οι μαθητές και ο οποίος τους έκλεισε μέσα σε ένα δωμάτιο και τους στέρησε τη χαρά που εδικαιούντο, να απολαύσουν αυτοί πρώτοι το μήνυμα της Αναστάσεως.

Βέβαια ο Κύριος και σε αυτούς έδωσε την άμεση εμπειρία της δικής Του παρουσίας, γιατί δεν τιμωρεί όπως συνήθως νομίζουμε, αλλά χρησιμοποιεί τα πάντα, και τα οικονομεί για το καλό μας. Στις γυναίκες όμως εμφανίσθηκε «όρθρου βαθέος» (Λουκ. κδ΄ 1), το πρωί, το χάραμα, ενώ στους μαθητές «ούσης οψίας» (Ιω. κ΄ 19), «προς εσπέραν» (Λουκ. κδ΄ 29), το βραδάκι.

Στις γυναίκες βιάστηκε να εμφανισθεί, στους μαθητές άργησε. Οι γυναίκες λοιπόν αυτές δεν είχαν τον φόβο των Ιουδαίων. Τόσο απλά λειτούργησε η σκέψη τους, ώστε να μην επιτρέψουν το φυσικό σε κάθε άνθρωπο συναίσθημα του φόβου, του τρόμου θα λέγαμε, για τον κίνδυνο που διέτρεχαν, από τη μοναξιά της νύχτας, από την αγριάδα του τάφου, να κυριαρχήσει μέσα τους. Αψήφησαν τα πάντα και «ήλθον επί το μνήμα» (Λουκ. κδ΄ 1) χωρίς δεύτερη σκέψη.

Το δεύτερο στοιχείο είναι ότι δεν εκλογικεύθηκαν, δεν ορθολογίστηκαν. Δεν έβαλαν τη σκέψη τους να λειτουργεί και να πεί: «και τώρα πως θα μετακινήσουμε εμείς τον λίθο; είναι τεράστιος, δεν μπορούμε να τον μετατοπίσουμε, ας μην πάμε στο μνημείο». Όχι. Ξεκίνησαν και ας ήταν μεγάλος ο λίθος που σφράγιζε τη θύρα του μνημείου.

Και το εγνώριζαν πολύ καλά. Διότι λέγει ο Ευαγγελιστής ότι κάθονταν από μακρυά και κοίταζαν την ταφή. Είδαν το σφράγισμα του τάφου, είδαν τον όγκο της πέτρας και έπειτα ανεχώρησαν το βράδυ της Παρασκευής. Ήξεραν ότι ο λίθος δεν αποκυλίεται, δεν φεύγει εύκολα. Αυτό έλεγε η λογική. Αλλά δεν υπετάγησαν σε αυτήν τη λογική που στερεί την ψυχή από τη χάρι και τη χαρά των υπέρλογων καταστάσεων.

Υπάρχει και ένα τρίτο πράγμα που ξεπέρασαν εκτός από τον φυσικό φόβο και τη φυσική λογική. Αν προσέξουμε, θα το βρούμε αυτό να υπονοείται και σε άλλους Ευαγγελιστές. Και τι δεν είχαν επενδύσει οι μαθητές και οι μαθήτριες του Κυρίου στο πρόσωπό Του.

Στο κατά Λουκάν Ευαγγέλιο, στην περικοπή της πορείας προς Εμμαούς, λένε οι μαθητές προς τον Κύριο: «ημείς δε ηλπίζομεν ότι αυτός εστιν ο μέλλων

λυτρούσθαι τον Ισραήλ» (Λουκ. κδ΄ 21) –εμείς είχαμε την κρυφή ελπίδα ότι αυτός επρόκειτο να λυτρώσει τον Ισραήλ. Σαν να λένε: «...αλλά σταυρώθηκε τελικά και μαζί με αυτόν χάσαμε και την ελπίδα μας.

Και αν δεν τη χάσαμε, κλονίσθηκε πάντως σοβαρά». Οι Μυροφόρες όμως έμειναν πιστές και αταλάντευτες στην ελπίδα τους. Κατάφεραν να ξεπεράσουν και κάτι άλλο πολύ φυσικό και πολύ δυνατό: το ότι προδόθηκαν από τα γεγονότα.

Δεν έχασαν τις ελπίδες τους, δεν εκλογικεύτηκαν, δεν ορθολογίστηκαν, δεν φοβήθηκαν. Αγόρασαν τα αρώματα και μόλις πέρασε το Σάββατο έτρεξαν στον τάφο.

Τι σημαίνει αυτό το πράγμα; Είχαν μέσα τους την καλή ανυπομονησία, τη σπουδή, την ανάγκη όσο το δυνατόν γρηγορότερα να πάνε να εκφράσουν τους πόθους της καρδιάς τους, την αγάπη τους, την προσήλωση και την αφοσίωσή τους στον Χριστό, χωρίς ταυτόχρονα να περιμένουν θαύματα η άλλα μεγάλα πράγματα· χωρίς να προσδοκούν την Ανάσταση –δεν χωρούσε στο μυαλό τους κάτι τέτοιο.

Ήθελαν απλά να πάνε να τιμήσουν τον Χριστό· τον νεκρό Χριστό των ζωντανών αναμνήσεών τους, τον Χριστό των νεκρών ονείρων τους αλλά και των μυστικών ελπίδων τους, τον Χριστό της αγάπης τους.

Και ξεκίνησαν, όπως λέγει ο Ευαγγελιστής, «διαγενομένου του σαββάτου» (Μαρκ. ις΄ 1), μόλις πέρασε το Σάββατο. Αυτό σημαίνει ότι οι Μυροφόρες τήρησαν την τάξη της εποχής εκείνης και σεβάσθηκαν τη συνήθεια των Εβραίων –το Σάββατο δεν έπρεπε να κάνουν τίποτα, δεν έπρεπε να μετακινηθούν καθόλου.

Σημαίνει όμως και ότι δεν κρατιόνταν, δεν τις συγκρατούσε τίποτα. Δεν μπορούσαν άλλο να περιμένουν. Ήθελαν μόλις ξημερώσει, τρέχοντας να πάνε να εκφράσουν τον πλούτο της αγάπης και του σεβασμού τους.

Και τους αξίωσε ο Θεός μεγάλων εκπλήξεων και μοναδικών λογιών και δωρεών, που μπορούμε εύκολα να διακρίνουμε, αν ρίξουμε μια ματιά σε τρεις άλλες λέξεις του ευαγγελικού αναγνώσματος.

Η πρώτη λέξη είναι «εξεθαμβήθησαν» (στιχ. 5). Στη θέα του αγγέλου, ένοιωσαν θάμβος· σαν ένα φως που τους έκλεισε τα μάτια. Τους θάμπωσε. Ένοιωσαν τέτοιον θαυμασμό, που δεν μπόρεσαν καλά-καλά να καταλάβουν τι γίνεται. Θάμβος είναι η αίσθηση του ασύλληπτα και εντυπωσιακά μεγάλου.

Το δεύτερο είναι η έκσταση. «Είχε δε αυτάς τρόμος και έκστασις» (στιχ. 8). Τι θα πεί έκσταση; Είναι μία κατάσταση της ψυχής κατά την οποία βγαίνει κανείς

έξω από τον εαυτό του. Πόσο δεν θα θέλαμε πολλές φορές εμείς, που νοιώθουμε παγιδευμένοι πραγματικά στη λογική μας, στα φυσικά μας συναισθήματα, στους φόβους μας, στις δικαιολογημένες απελπισίες μας, παγιδευμένοι στην ίδια τη φύση μας, να μπορούσαμε λίγο να ελευθερωθούμε από τα δεσμά του εαυτού μας, αυτού που είμαστε! Αυτό θα πεί έκσταση. Αυτό χάρισε ο Θεός στις Μυροφόρες.

Και όχι μόνο αυτό, αλλά τις αξίωσε αυτή την έκσταση να μπορούν να την μεταγγίσουν και στους μαθητές. Λέγει πάλι το Ευαγγέλιο, «και γυναίκές τινες εξέστησαν ημάς» (Λουκ. κδ΄ 22). Το «εξέστησαν» αυτό σημαίνει ότι με τα όσα μας είπαν οι Μυροφόρες, με την αναγγελία του γεγονότος της Αναστάσεως, μας μετέφεραν σε αυτή την κατάσταση του να βγούμε από τον εαυτό μας, να απεκδυθούμε το φορτίο της φύσης μας και έτσι να ζήσουμε στην ατμόσφαιρα αυτής της μυστικής χαράς της προσδοκίας της Αναστάσεως.

Και το τρίτο στοιχείο, ο φόβος. Ο καλός φόβος τώρα. Ο φόβος που έχουμε κι εμείς μπροστά στο ιερό θυσιαστήριο. Ο φόβος που έχουμε, όταν τοποθετούμε ταπεινά τον εαυτό μας ενώπιον της δόξης του Θεού. Ο φόβος που ο καθένας μας ζει, όταν μέσα στην καρδιά του λειτουργεί ζωντανά η εμπειρία του αναστάντος Κυρίου.

Ο φόβος αυτός ο οποίος αποτελεί, κατά τον αδιάψευστο λόγο της Αγίας Γραφής, την αρχή της πνευματικής σοφίας: «αρχή σοφίας φόβος Κυρίου» (Παρ. α΄ 7). Και αυτός ο φόβος είναι χάρις.

Έδωσε, λοιπόν, ο Θεός σε αυτές τις ευλογημένες γυναίκες, μαζί με την είδηση της Αναστάσεώς Του και αργότερα τη θέα του αναστάντος προσώπου Του, αυτή την απολαυστική, πνευματική εμπειρία, το θάμβος, την έκσταση, τον άγιο δικό Του φόβο. Ο αναστάς Κύριος δεν είναι ένας Θεός νεκρός που βγαίνει μέσα από τον τάφο.

Ούτε πάλι είναι ίδιος και απαράλλακτος με αυτόν που εγνώριζαν προ του Πάθους. Δεν είναι ο διδάσκαλος. Αλλά εμφανίζεται στην Εκκλησία μας «εν ετέρα μορφή» (Μαρκ. ις΄ 12), διαφορετικός απ’ ο,τι Τον περιμένουμε. Πόση ανάγκη δεν έχουμε από αυτή την αγάπη των Μυροφόρων!

Πόσο δεν πρέπει να ανανεώνουμε μέσα στην ψυχή μας και τη σκέψη μας, τη διάθεση να είμαστε πιστά και μόνιμα αφοσιωμένοι σε Εκείνον όπως οι μαθήτριες! Χρειάζεται όμως και ένα μικρό τίμημα να πληρώσουμε: να βγούμε από τη φύση μας, να απαγκιστρωθούμε από τον εαυτό μας, να απαρνηθούμε τον εαυτό μας. Ας αφήσουμε τους φόβους, ας παρατήσουμε τον ορθολογισμό, ας επιτρέψουμε στην ψυχή μας να λειτουργεί με αυτή την ελπίδα της Αναστάσεως.

Τότε κι εμείς θα ζήσουμε μαζί με τις μυροφόρες γυναίκες κάτι από το θάμβος, λίγο από την έκσταση, σίγουρα και από τον άγιο φόβο τους. Τότε θα μπορούμε όχι απλώς να γιορτάζουμε έτσι επιφανειακά την Ανάσταση, αλλά όπως αυτές «εισελθούσαι εις το μνημείον είδον... και εξελθούσαι έφυγον» (Μαρκ. ι ς΄ 5 , 8), εισήλθαν με αγάπη και εξήλθαν με χαρά, έτσι κι εμείς θα αξιωθούμε να μπούμε μέσα στον τάφο, να τον αντικρύσουμε κενό, να ζήσουμε τη χάρι της Αναστάσεως και γεμάτοι από τη χαρά της να «εξέλθουμε» ταχέως στον «αγρό» της ζωής.

Όλη μας η ζωή θα αλλάξει. Όλη μας η εσωτερική κατάσταση θα μεταμορφωθεί.

Θα πάψουμε να είμαστε οι χριστιανοί που γιορτάζουν το Πάσχα με αργίες, διακοπές, εκδρομές, αρνιά, αυγά, λαμπάδες, πανηγύρια και στο τέλος ζούν ένα κενό. Αλλά κατά το πρότυπο των μυροφόρων γυναικών θα γίνουμε κι εμείς κήρυκες αλλά και μάρτυρες της Αναστάσεως του Κυρίου.

Αμήν!

Κυριακή των Μυροφόρων 2022

Από το βιβλίο του Μητροπολίτου : «ΔΕΥΤΕ ΛΑΒΕΤΕ ΦΩΣ – Ἀπὸ τὸ γεγονὸς τῆς Ἀναστάσεως στὴ θέα τοῦ Ἀναστάντος» – Εκδ. Ιεράς Μητροπόλεως Μεσογαίας & Λαυρεωτικής, Σπάτα 2021